

MOJE SPOTKANIE Z...

Małgorzata Białek

KATEGORIA WIEKOWA: 13-14 LAT

ADRESAT: uczniowie w wieku 13–14 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 180 minut (45 minut + 90 minut + 45 minut).

SŁOWA KLUCZOWE: historia, Mazowsze, ludzie Mazowsza, podcast, Józef Chełmoński, Fryderyk Chopin, Jan Kochanowski, Jan Paweł II, Józef Piłsudski, Kazimierz Pułaski, Maria Skłodowska-Curie, Mira Zimińska-Sygietyńska, Stefan Żeromski.

WPROWADZENIE

Podcast to internetowa publikacja dźwiękowa lub filmowa na dowolny temat, której można słuchać, kiedy i gdzie się chce. To bardzo popularne obecnie medium świetnie nadaje się do przybliżenia postaci związanych z Mazowszem. Uczeń, który przygotowuje podcast w formie wywiadu, rozmowy czy niezbyt długiego reportażu, stanie się ekspertem w danej dziedzinie, będzie miał okazję wykorzystać umiejętności zdobyte podczas lekcji języka polskiego i informatyki, a także umiejętność współpracy. Możliwość udostępnienia swojej pracy w sieci (np. na platformie Moodle, w serwisie szkoły albo na kanale YouTube szkoły) będzie niewątpliwie stanowić motywację do działania i wykonania zadania na najwyższym poziomie.

CEL OGÓLNY

Uczeń poznaje sławne postacie związane z Mazowszem, dowiaduje się, jak Mazowsze inspirowało twórców literatury i sztuki oraz co zawdzięczają i co dali Mazowszu ci, którzy w rozmaity sposób zapisali się na kartach historii.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- wyszukuje informacje i dokonuje ich selekcji;
 - dobiera najlepszy sposób zaprezentowania postaci;
 - przygotowuje teksty, ilustracje i pliki dźwiękowe do wykorzystania w podcaście;
 - wykorzystuje bezpłatne aplikacje online lub desktopowe (np. Spreaker) albo mobilne (np. Spreaker lub Podcast Addict w systemie Android, iTunes/Podcasts w systemie iOS);
 - zamieszcza podcast na platformie Moodle, w serwisie szkoły lub na kanale YouTube szkoły;
 - ocenia podcasty.
-

METODY PRACY:

- asymilacji wiedzy – pogadanka, dyskusja,
 - samodzielnego dochodzenia do wiedzy – klasyczna metoda problemowa, giełda pomysłów (burza mózgów).
-

FORMY PRACY:

- z klasą,
- indywidualna,
- w parach.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- komputery/laptopy/tablety (w zależności od wyposażenia szkoły) z dostępem do internetu;
- słuchawki z mikrofonem/słuchawki i mikrofony,
- serwis www.mazovia.pl i samodzielnie wybrane przez uczniów strony internetowe związane z województwem mazowieckim;
- literatura przedmiotu – albumy i przewodniki dotyczące województwa mazowieckiego oraz biografie i autobiografie.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Lista osób związanych z Mazowszem.
2. Karta oceny podcastów.

BIBLIOGRAFIA:

Albumy i przewodniki dotyczące województwa mazowieckiego.

- J. Choińska-Mika i in., *Mazowsze*, Daunpol Wydawnictwo Kartograficzne, Warszawa 2011.
- Dziedzictwo kulturowe Mazowsza*, t. 2. *Sztuka, literatura, muzyka, historia*, red. M. Sołtysiak, A. Stawarz, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 2002.
- L. Herz, *Klangor i fanfary. Opowieści z Mazowsza*, Wydawnictwo Iskry, Warszawa 2012.
- L. Herz, *Podróże po Mazowszu*, Wydawnictwo Iskry, Warszawa 2016.
- K. Kunicki, T. Ławecki, L. Olchowiak-Adamowska, *Mazowsze. Przewodnik*, Bosz, Olszanica 2010.
- D. Rembiszewska, H. Krajewska, *Rody, rodziny Mazowsza i Podlasia. Źródła do badań genealogicznych*, Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów, Łomża 2013.

BIOGRAFIE I AUTOBIOGRAFIE:

- Józef Chełmoński
 - P. Górka, *O Chełmońskim. Wspomnienia*, Gebethner i Wolff, Warszawa 1932.
 - Józef Chełmoński na fotografiach i we wspomnieniach*, red. Z. Kucówna, Pałac w Radziejowicach, Radziejowice 2014.
 - M. Masłowski, *Malarski żywot Józefa Chełmońskiego*, Bellona, Warszawa 2014.
 - T. Matuszczak, *Józef Chełmoński*, Kluszczyński, Kraków 2003.
- Fryderyk Chopin
 - J. Ekiert, *Fryderyk Chopin. Biografia ilustrowana*, Sport i Turystyka-Muza, Warszawa 2009.
 - Mazowsze w czasach Chopina. Informator wystawy*, red. K. Mordyński, S. Artymowski, Muzeum Niepodległości, Warszawa 2010.
 - B. Weber, *Chopin*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2000.
- Jan Kochanowski
 - J. Pelc, *Jan Kochanowski. Poeta renesansu*, Czytelnik, Warszawa 1988.
 - J. Ryteł, *Jan Kochanowski*, WP, Warszawa 1974.
 - Z. Szmydtowa, *Jan Kochanowski*, PWN, Warszawa 1979.

- Jan Paweł II
S. Łuć, *Przewodnik po Mazowszu śladami Jana Pawła II*, Instytut Papieża Jana Pawła II, Warszawa 2015.
A. Nowak, *Jan Paweł II. Ilustrowana biografia*, Kluszczyński, Kraków 2001.
J. Wilkońska, *Błogosławiony Jan Paweł II. Historia życia*, WAM, Kraków 2011.
- Józef Piłsudski
Józef Piłsudski, red. M. Krawczyk, T. Matuszczak, Hachette Polska, Warszawa 2011.
S. Koper, *Józef Piłsudski – człowiek i polityk. Fakty i tajemnice z życia Marszałka*, Bellona, Warszawa 2013.
D. Nałęcz, T. Nałęcz, *Józef Piłsudski. Legendy i fakty*, MAW, Warszawa 1986.
- Kazimierz Pułaski
J.S. Kopczewski, *Kazimierz Pułaski*, Interpress, Warszawa 1979.
- Maria Skłodowska-Curie
L. Cugota, *Maria Skłodowska-Curie*, tłum. A.M. Jęczmyk, Media Rodzina, Poznań 2008.
F. Giroud, *Maria Skłodowska-Curie*, tłum. J. Pałęcka, PIW, Warszawa 1987.
L. Lemire, *Maria Skłodowska-Curie*, tłum. G. Schirmer, J. Schirmer, Świat Książki, Warszawa 2003.
M. Sobieszczak-Marciniak, *Maria Skłodowska-Curie*, Multico, Warszawa 2011.
- Mira Zimińska-Sygietyńska
A. Mizikowska, *Tadeusz Sygietyński i jego Mazowsze*, Rytm, Warszawa 2004.
M. Zimińska-Sygietyńska, *Druga miłość mego życia*, WAI, Warszawa, 1990.
M. Zimińska-Sygietyńska, *Nie żyłam samotnie*, WAI, Warszawa 1985.
- Stefan Żeromski
A. Hutnikiewicz, *Portrety i szkice literackie*, PWN, Poznań 1976.
S. Żeromski, *Dzienniki*, Czytelnik, Warszawa 1963.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE [dostęp: 30.07.2019]:

<https://niezlasztuka.net/o-sztuce/jozef-chelmonski-o-sobie-samym/>
<http://bazawiedzy.chopin2010.pl>
<http://chopin.museum/pl>
http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/1,34862,15852224,Te_miejsca_w_Warszawie_zwiazane_sa_z_Janem_Pawlem.html
<https://muzeumpilsudski.pl/>
www.jpilsudski.org
<http://muzeumpulaski.pl>
<https://www.zamek-krolewski.pl/zwiedzanie/ekspozycje-stale/mieszkanie-zeromskiego>
www.horecabc.pl/nadwislanskie-historie-mazowska-czyli-przewodnik-inny-niz-wszystkie
www.polskanapiechote.waw.pl/8-podroze/33-mazowsze-fryderyka-chopina
www.rdc.pl/publicystyka/podcasty/rody-i-rodziny-mazowska

PRZEBIEG ZAJĘĆ

LEKCJA 1.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Nauczyciel podaje temat cyklu lekcji oraz jego cel – przygotowanie podcastów dotyczących postaci związanych z województwem mazowieckim. Informuje, że uczniowie otrzymają ocenę za opracowanie zagadnienia.
2. Uczniowie przypominają sobie pojęcie podcastu (np. na podstawie: <https://www.youtube.com/watch?v=iqn-ZMfjyoD4>; <https://megaglos.blogspot.com/2016/06/a-co-to-jest-ten-podcast-cz1.html>).
3. Nauczyciel uzgadnia z uczniami kolejność działań:
 - dobranie się w pary,
 - wybór postaci,
 - zgromadzenie informacji na temat danej postaci – zapoznanie się ze źródłami papierowymi (albumy, przewodniki, biografie i autobiografie) oraz internetowymi,
 - wybór sposobu przedstawienia życia, działalności czy twórczości danej osoby (wywiad, reportaż).
4. Nauczyciel uzgadnia wspólnie z uczniami listę osób związanych z Mazowszem, o których będą przygotowywać podcasty (**załącznik nr 1**)¹. Poleca uczniom, aby po zapoznaniu się z listą każda para wybrała jedno nazwisko². Zaznacza, że uczniowie powinni wybrać postać zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, aby łatwiej im było wczuć się w jej rolę lub też o niej ciekawie opowiedzieć.
5. Nauczyciel inicjuje dyskusję na temat cech dobrego podcastu. Należy tak

pokierować dyskusją, aby uczniowie wykorzystali wiedzę na temat reportażu, wywiadu i innych publicystycznych form wypowiedzi.

6. Nauczyciel podsumowuje dyskusję, przedstawiając oczekiwania dotyczące wykonania pracy (**załącznik nr 2**):
 - podcast ma w interesujący sposób zaprezentować daną postać i ukazać jej związek z Mazowszem;
 - reportaż powinien zawierać opisy miejsc, z którymi związany był jego bohater, oraz pogłębiony portret psychologiczny bohatera, styl przygotowanego tekstu musi być obrazowy, a język bogaty i bez błędów;
 - wywiad powinien zawierać ciekawą prezentację rozmówcy, przedstawienie celu rozmowy, właściwie sformułowane pytania, które pozwolą rozmówcy na przybliżenie swojego punktu widzenia, a także podziękowanie za rozmowę;
 - należy pamiętać, że słuchacze cenią nie tylko zawartość merytoryczną audycji, lecz także swobodę podcastrera, poczucie humoru i umiejętność puentowania.

LEKCJE 2. I 3.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

1. Nauczyciel przypomina uczniom, że na tych zajęciach będą przygotowywać podcasty dotyczące postaci związanych z Mazowszem, następnie nagrają przygotowany materiał.
2. Nauczyciel ustala z uczniami długość nagrania, np. 20–40 minut (należy pokierować rozmową tak, aby

¹ Zaproponowana lista zawiera nazwiska osób, z którymi uczniowie zetknęli się podczas nauki w szkole, aby wykorzystać wiedzę zdobytą np. podczas lekcji polskiego, plastyki czy muzyki, ale można oczywiście dokonać innego wyboru.

² Klasy w mojej szkole liczą 18 osób, więc lista zawiera dziewięć nazwisk.

uczniowie dostrzegli, że długość nagrania jest wprawdzie związana z ilością zgromadzonego materiału, ale przede wszystkim zależy od tego, jak długo ktoś potrafi interesująco mówić na dany temat).

- Uczniowie rozpoczynają zbieranie informacji, pracując w parach:
 - przeglądają zgromadzone książki³;
 - przeglądają samodzielnie wybrane strony internetowe;
 - wymieniają uwagi;
 - ustalają najlepszy sposób przedstawienia wybranej osoby (wywiad, reportaż);
 - selekcjonują materiał;
 - sporządzają notatki w dokumencie tekstowym;
 - wybierają elementy wzbogacające publikację, np. efekty dźwiękowe, pliki muzyczne;
 - przydzielają sobie role w zależności od predyspozycji.

Nauczyciel kontroluje pracę uczniów i w razie potrzeby służy pomocą.

- Nauczyciel ustala z uczniami, ile czasu potrzebują na przygotowanie nagrania (jeśli będą pracować poza szkołą)⁴ lub terminy nagrywania materiału (jeśli będą pracować w szkole).

Przed lekcją poświęconą ocenie podcastów nauczyciel powinien uzyskać zgodę rodziców/opiekunów prawnych uczniów na ewentualne opublikowanie materiału w sieci, a następnie zamieścić dostarczone przez uczniów podcasty (np. na platformie

Moodle, w serwisie szkoły lub na kanale YouTube szkoły).

W określonym czasie uczniowie powinni się zapoznać z audycjami kolegów.

LEKCJA 4.

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

- Nauczyciel przypomina uczniom ustalone zasady oceny podcastów, a następnie inicjuje dyskusję nad wysłuchanymi audycjami.
- Nauczyciel pyta uczniów, czy przygotowane podcasty pozwoliły im poznać postaci związane z Mazowszem i co ich zainteresowało podczas pracy nad tworzeniem audycji. Podsumowując rozmowę, warto zwrócić uwagę na inspirującą rolę regionu (np. krajobrazu i historii) i poprosić uczniów o wymienienie kilku przykładów.
- Uczniowie wymieniają poznane dzieła, np. liryk C.K. Norwida *Moja piosnka II*, obraz *Babie lato* J. Chełmońskiego, powieść S. Żeromskiego *Szyfowe prace*, *Treny* J. Kochanowskiego, mazurki F. Chopina, odwołują się również do faktów z życia K. Pułaskiego, Jana Pawła II, J. Piłsudskiego, M. Skłodowskiej-Curie, M. Zimińskiej-Sygietyńskiej.
- Nauczyciel przedstawia własne spostrzeżenia dotyczące pracy uczniów nad przygotowaniem audycji i rozdaje karty oceny podcastów, a po ich wypełnieniu przez uczniów – zbiera je.

³ Ponieważ w zbiorach szkolnych bibliotek uczniowie prawdopodobnie nie znajdą wielu potrzebnych pozycji, warto skorzystać z wypożyczalni międzybibliotecznej: www.koszykowa.pl/dla-czytelnikow/czytelnie-i-uslugi/wypożyczalnia-miedzybiblioteczna/14, e-mail: miedzybiblioteczna@koszykowa.pl.

⁴ Jeśli w okolicy znajduje się miejsce związane z jedną z postaci, można zaplanować wycieczkę lub zachęcić uczniów, którzy wybrali daną osobę, by odwiedzili je z rodzicami/opiekunami.

Załącznik nr 1.

Lista osób związanych z Mazowszem

TEMAT	OSOBY OPRACOWUJĄCE TEMAT
JÓZEF CHEŁMOŃSKI	
FRYDERYK CHOPIN	
JAN KOCHANOWSKI	
JAN PAWEŁ II	
JÓZEF PIŁSUDSKI	
KAZIMIERZ PUŁASKI	
MARIA SKŁODOWSKA-CURIE	
MIRA ZIMIŃSKA-SYGIETYŃSKA	
STEFAN ŻEROMSKI	

Załącznik nr 2.

Karta oceny podcastów

OCENIANE ELEMENTY PODCASTU PT.	LICZBA PUNKTÓW (0-5)
CIEKAWA PREZENTACJA WYBRANEJ OSOBY	
UKAZANIE ZWIĄZKÓW POSTACI Z MAZOWSZEM	
UWZGLĘDNIENIE CECH WYBRANEJ PUBLICYSTYCZNEJ FORMY WYPOWIEDZI	
OBRAZOWOŚĆ STYLU, BOGACTWO JĘZYKA	
SUMA PUNKTÓW (0-20)	